

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara: évi negyvedre 3 ft. 6. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadsor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegzőt a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Közép-utca, STEIN J. könyvkereskedése.

Torda, február 9-kén 1861.

Okuljunk a történelemből! I. Nem kellett profétai lélek arra: hogy a január 16-diki császári patens, és az országgyűlés összehívására vonatkozó, január 21-kén a 48-iki V. törvényzikk lényeges részei megcsorbitásával ostromált helytartósági rendelet — mint ikertestvérek megszületését, a vármegyék szigorú törvényes, de éppen azért az oct. 20-diki patens szűk határait tulszárnyaló szabadabb mozgalmi folytán minden a viszonyokkal ismeretes ember előre belássa.

Csak az kétkedhetett ebben, ki Magyarország több mint három százados történelmét vagy nem ismeri, vagy annak tanulságát azon jámbor hitben, melyet már Aristoteles megczáfolt, hogy t. i. „lesz a mi még nem volt” — ignorálni kívánja.

Azon idő óta, hogy I. Ferdinánd 1526. december 16-kán Pozsonban magyar királynak választatott, s a nemzetet nyelve, nemzetisége és jogai fenntartásáról biztosította; és 1527. oct. 6-kán a Budára gyűlt magyar rendek előtt, hogy megkoronáztatását megnyerhesse, az ország szabadságát tiszteletben tartani, s azt úgy kormányozni ígérte, hogy „megválasztását soha senkinek oka megbánni ne legyen”, tizen-négy nemzedék örömtelen, többnyire kétségbeesett élete folyt le, mialatt a mindannyiszor királyi esküvel garantizált és nemzeti jogok, s nemzeti önállóság, az egymás után kevés kivétellel sorban megjelent Lobkovicz-, Bach-féle bécsi kormányok, s ezek eszközeinek — az Ungradok, Unversagtak, a dobosból hadvezérré lett Básták, a Karaffák, az Ampringenek, Haynauk véres kezei között, mint egyikök nyíltan bevallani nem átalotta, hogy „ha tudná, miként van erei közt egy, melyben kímélet s némi hajlam rejlik a magyarok iránt, kész volna azt ki-metszeni, s megégetni” — a magyar nemzet függetlensége, s alkotmányos ősi jogai rendszeres megtámadás tárgyai valának.

Ezen nemzetsemmisítő rendszert sem azon hű tanácsadatok, melyeket például egy Eszterházi Miklós nádor III. Ferdinándhoz, egy Szelepcsényi és egy Savoyai Eugen I. Leopoldhoz tettek, sem azon fejedelemi ígéretek, melyek a felfokozott nemzeti indignatio csillapítására szolgáltak, meg nem szüntethették. Hogy a nemzet kétségbeesett politikai küzdelmei s forradalmi harczaiból, elvégre is győzelemmel kiemelkedhetik, az nem egyébként, mint egyfelől ősi szabadsága s intézvényeihezzi törhetlen ragaszkodásának s a szabadság elveihezzi hűségének; másfelől az európai viszonyok alakulásának végzeteljes műve, miszerint a bécsi kormány tanácsosai kifelé is a hierarchia és absolutismus elveit főtartani, uralmát mint a 30 éves vallás-, és 25 éves frank háborúkban kiterjeszteni akarván, több ízben oly válságos helyzeteket idéztek elő, melyekből nem egyszer minden emberi számításnál túl csupán a véletlen vak kedvezése által lehetett menekülniök, mint menekült II. Ferdinánd a kereszt előtt térdelve gr. Thurn közvetlen, s már a szabadulhatás reményét is kizáró támadása előtt.

Nemzeti történelmünk ezen gyászos eseményekben gazdag korszaka a nemzet magas alkotmányos érületéről, s jelleme nemességéről fényes tanúságot teszen.

Mig a monarchicus Anglia ezen időközben egyik királyát vérpadra hurezolta, a másikat elűzte: a magyar nemzet az ellene elkövetett jogsértések orvoslását főleg abban kereste, hogy királyait, mint például Rudolfot prágai laboratóriumából, V. Ferdinándot Innsbruckból, Bécsből menekülése helyéről, Budára Mátyás királyi lakába jönni, és a hű nemzet kebelében állandóul maradni esdekelte kérte.

A nemzet azon politika által nemzeti élete s alkotmányos szabadsága ellen intézett csapásokat, s azon mérhetlen szenvedéseket, melyeket a II. András 1222-ki deer. 31-dik czikke által (míg ennek híres záradéka el nem töröltetett) a nemzet minden egyes tagjára kiterjesztett törvényes ellenállási joga legkiméleteseb gyakorlata által magára vont, nem vala hajlandó fölként királyainak tulajdonítani. Sőt valahányszor ezek által rész idején

fölhívott, mint az örökösödési, a hét éves porosz, és huszanöt éves frank háborúk leküzdésére, karjának erejével a trónt megmentette.

A nemzet ezen magatartása nem egy szolgálai érület föltevésében, nem is egy a nemzet sérve megörvösítésére roszul választott gyógyszer alkalmazhatlanságában találja igazolását. A szolga népek hypokrisisével, s alattomos földorkodásával ellentétes, nyílt, nemes jelleme, és egy kitünőleg alkotmányos érület nyilvánulása volt az, miszerint, habár törvényesen inaugurált királyát, mint törvényhozása egyik tényezőjét ezen jog elvének fogva: „patere legem, quam tuleris ipse” nem a törvények felett, de azoknak alatta, mint azoknak hű örjét, tudta csak képviselni: mindazáltal alkotmányos fogalmánál és a népfőlségi jogok mandatarisusa iránt ezen jogfogalomból származott őszinte kegyeleténél fogva nem fölként királyát, hanem ennek tanácsosait tartotta a népjogok tapodása által elkövetett bűnökért felelősöknek nem tudván soha azon gondolattal megbarátkozni, hogy főlségi jogai egy részének gyakorlatát méltatlan, kezekre bízhatta volna.

E szerint a 48-iki III. t. cz. 1. 4. §§-saiban „a király személyének szentsége és sérthetlenségéről; a miniszterium mindenik tagja minden nemű hivatalos eljárásért felelősségéről” letett jogelmélet teljességgel nem új, — a II. Ulászló alatt 1492., 1495., 1500., és 1507-diki országgyűléseken hozott törvényekben föltiláljuk azon rendelkezéseket, miszerint az országgyűlés minden három évben országgyűléseken levén választandó; folytonosan a király személye körül Budán kell hogy maradjon; mely nélkül a király ne kormányozhasson, ítéleteket ne mondasson, nagyobb adományokat se tehessen; ezek pedig tényeként a nemzetnek felelősök legyenek.

A különbség csupán abban áll, hogy ezen törvények egy collegialis testületet tesznek felelőssé, mely a személyes felelősség elvét kizárja. Habár csakugyan Ulászló s II. Lajos alatt vannak esetek, miszerint a kincstárnokok a kincstár rendetlen, bűnös kezeléseért börtönbe vettek; miszerint az 1525. jul. 2-ikán tartott hatvani országgyűlésen Verbőczy két órai elragadó beszédének, melylyel a nemesség nevében a királyt fogadta, s melyben eléad: mikép minden baj egyedül a rosz tanácsadóktól ered, kik a királynak minden jóra hajlandó szívét roszra vezérlék, s a törvények végrehajtását megakadályozták, — a rendek elhatározták, hogy a főtisztviselők hivatalaiból letétesse, s ujjakkal pótolassanak. Minek következtében Báthory nádor letétetvén, helyébe a nádori méltóságra Verbőczy emeltetett, és a tanácsosok perbe fogattak.

Ezen és több hasonló kormánykrisisek azonban az említett törvények alapján mindig a tulnyomó nyers erő befolyása, nem pedig egy rendszeres parlamentararis jogi eljárás útján keletkeztek s vitettek keresztül. Mig a 48-iki III. törvényzikk rendelkezése a külön tárczákkal felruházott egyes minisztereket teszi saját hivatalos eljárásaikért felelősökké.

Ez a jogok és az államügyek csöndes folyamának garánciájára nézve hasonlíthatlan különbség; de az elv törvénykönyveinkben nem új. Hiányzott a forma: mi miatt a törvényes felelősség elve szabályszerűleg teljesebbé nem mehetett.

Szabó Lajos.

Országgyűlési meghívó levél. Első Ferencz József. Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar, Cseh, Halics- és Lodomerországok Apostoli, ugy Lombard, Velence és Illyria király, Ausztria főhercege stb.

Okos, érdemes, kedvelt híveim!

Miután felséges nagybátyánk, első Ferdinánd császár, Magyar- és Csehországok e néven 5-dik király a főlségének az uralkodásról leköszönése és edes atyánk, Ferencz Károly 8. cs. k. fenségének ehhez való utódi jogáról lemondása következtében, a pragmatica sanctio erejével a birodalmunkban uralkodásra hivatta, trónra léptünk birodalmunk minden népeinek 1848. évi dec. 2-kán tudtára adtuk, mult év okt. 20-án kiadott elhatározásaink folytán, Magyarország alkotmányos törvényei értelmében leendő királyi felavatásunkra és ünnepélyes megkoronázatásunkra, nemkülönben királyi hitvelünknek az országos rendek és képviselőknek való átadása végett, továbbá az 1608-iki koronázás előtti 3-dik t. cz. értelmében eszközlendő nádorválasztásra

és a végett, hogy az ország boldogságának nevelésére és a közjó gyarapítására kívánt többféle nagyfontosságú törvényes intézkedésekről, kedvelt Magyarországnak s a hozzácsatolt részek hiv rendével és képviselőivel, atyai szívünk kívánata szerint tanácsghassunk, folyó 1861-dik évi Szent-György hó 2-dik napjára szabad királyi Buda városunkba közországgyűlést rendelendők, kibírdendők, s azt Isten kegyelméből saját személyünkben vezérlendők elhatározzunk.

Mire nézve nektek ezennel komolyan parancsolván, kegyelmesen meghagyjuk, hogy a kirendelt helyre és időre kebeleletekből az 1848-dik évi 5-dik t. czikk alapján kihirdetett választó rendszabály szerint választandó és kiküldendő követeket béke s nyugalomszerető alkalmas férfiakat, kifogás nélkül küldeni s igazítani tartozzatok, kik az érintett országgyűlésen jelen lenni, s ott a többi főpap és zászlós urakkal, és nevezett Magyarországnak s a ahöz csatolt részek rendével és képviselőivel kegyelmes szándokunkat s előterjesztvényeinket, mint egyedül az ország ügyére, fenn-tartására s fölvirágzására irányzottakat, bővebben megérteni, s azok fölött tanácskozni és értekezni kötelességünknek ismerjük. Hozzatok egybírát es. kir. kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi fővárosunkban, Bécsben, Ausztriában, börtöl tizennegyedikén, ezernyolczszáz hatvanegyedik esztendőben.

Ferencz József, m. k.

B. Vay Miklós, m. k.

Zsedényi Eduárd, m. k.

Kolozsvár, február 24-kén 1861.

(D) Midőn a főbbi főlségi iratot vettük a lapok után, szívünk megdobbant a rég nem hallott alkotmányos országgyűléseire meghívás hangjára; de ismét elszorult arra, hogy miért nincs meghiva Erdély is? mert hisz az egység azon törvénye, melyet ő felségének királyi elője szentesített, oly szent törvény, melynek megtagadása sértene Ferdinánd uralkodásának legitimitását. Ő felsége a király nem veheti tekintetbe apró párttörédek ellenszenvét ama szentesített törvények ellenében hisz a magyar királyság integritása szigorú törvény által van biztosítva, s törvényes büntetés szabva az az ellen izgatókra.

Ama főlségi irattal éppen egyszerre vettük egy külföldön lakó nagy nevű hazánkia levelét, a melyben azt írja nekünk: „Rég nem írtam önnek s nem volt alkalmam kifejezni azon örömemet, hogy a „K. Közlöny” és „Korunk”, mily jól megtudnak lábunkon állani. Hála Istennek! De mi, kik távol vagyunk, meg nem tudjuk állani, hogy föl ne szólaljunk ha valami aggaszt; mert ez még azon esetben is hiba, ha felszólalásunk felesleges lenne. Ezen exordium után ime a bibe! A lapok félreismerhetlen kárörömmel hirdetik itt a külföldön, hogy báró Kemény Ferenc az erdélyi megyék rendezését mártusig akarja elhalasztani, s hogy közte és Mikó közt összekoeczanás történt volna, mivel Mikó következetesen 1848 és az unió mellett van, míg b. Kemény halogatása (ha igaz?) megezáfolhatlanul arról tanuskodik, hogy az uniót ad calendas graecas kívánja halasztani, mi-alatt a Gesamtmonarchia pártja időt nyer, hogy az oláh daco-román pártot feligathassa, melynek intentióit Bécsben teljesleg tudják, de tehetetlenségét is jól belátva saját céljaikra felhasználni kívánják. Am térjen el Magyarország az 1848-iki eszméktől, térjen el Erdély, akkor a varázs el fog tűnni a külföld előtt, Magyar- és Erdélyország lesz ismét terra incognita.”

E levelet közreadjuk azért, mert világot vet a külföldnek reánk fordított figyelmére, a mennyiben pedig ott téves felfogások vannak, tán helyreigazítással tartozunk.

Mi nem bámulunk, ha a románok közti izgalmat az osztrák burocratikus pártnak tulajdonítják, mert hisz a „Gazetta” czimű kétféjt sással ellátott hivatalos lap sokkal nyíltabban agitál a magyar szentesített törvények ellen, mint a független „Telegraful” czimű román lap, s így szinte hinni lehetne, hogy azon egész agitatio hivatalos sugalmazás. Mi azonban azt nem állítjuk. A „Gazetta” tudja honnan veszi sugallatait. Bécsből-e vagy Bukurestből? vagy innen is onnan is, ámde hazánk tekintélyesebb fiait, kik ő felségénél kihallgatáson megfordultak, azt állítják, hogy az uralkodó nemzetünk határozott jogérvetét átlátta, s komoly czélja alkotmányunk visszaállítására. Ez esetben egyes néptörédek agitatioja nem sokat árt. A mi a gróf Mikó és b. Kemény közötti feszültségét illeti, ezt mi teljes bizonyossággal valótannak állítjuk, ő nlmgaik közt a czélban nincs eltérés. B. Kemény sokkal inkább ismeri és tiszteli a törvényt, hogy sem az 1848-iki törvények szentségét kétségbe hozhatná; de másfelől meg van győződve, hogy az egyesülés kölcsönösen kötelező Erdély- s Magyarországra nézve s közös küzdést is igényel; ámde míg a mostani magyar kormány, sőt a journalistika is minket e törvények melletti küzdelemben nem gyámoltított, esoda-e ha dolgaink nem haladhatnak oly gyors eredménnyel mint a hogy méltán várhatnók? De annyit bizonyosnak hisztünk, hogy ha az 1848-iki törvények érvényre nem juthatnak, ugy gr. Mikó, mint b. Kemény ő nlmgaik — le fognak mondani hivatalaikról, s Erdélyt sorsára bízandják.

Hogy Erdély szervezése márcziusig elhalad, az bizonyos, s e részben meg kell fontolni, hogy báró Kemény ő excia nem oct. 20-kán, hanem janná iusban vette kezéhez

az ügyeket, de ha az uralkodó felség minket meghív a budapesti országgyűlésre, azért mi el nem késünk. Nálunk nem kell választó kerületeket alakítani, a catastralis munkálatokból azonnal átlátható látni kik a választók, és így mi a főispánok kinevezése után egy hét alatt képesek leszünk megválasztani követünket s megjelenni az országgyűlésen. Ő felsége fején pedig sokkal szilárdabban fog állani a magyar korona, ha Erdély keze is segíti annak felállítását. Mi az uralkodó felség komoly elhatározásától reméljük, hogy a koronázásra Erdély képviselőit is meghívandja, hogy e nagy országos ürmében az ország ezen közvetlenül egyesült kiegészítő része mulhatlanul osztozhassék.

Felelet a „Gazeta Transylvaniei” 7-dik számában ezen cím alatt: „Ungaria in Revolutiune” hozzám intézett kérdéseire, hogy én melyik magyar párttal akarom az „uniót”, a szabadelvű aristocratákkal, vagy azon demokratákkal, kik minden bizonynyal áprilisa újából Debreczenbe érkeznek, vagy pediglen azon aristocratákkal, a kik 1849-ben a muszkákat behozták.

Igen tisztelt B. ur! Ha ön figyelemmel, de ismételt figyelemmel olvasta át a „K. K.” tavalyi 113. és 115-dik számaiban közlött nézetemet, meggyőződhetett arról, miszerint én a 848-ik törvényekhez azért ragaszkodom, mert csak ezek által reméllem a pénz- és hadiügyet kézhez kaphatni, mit ha nem nyertünk meg, éppen „román” szempontból minden egyéb ok nélkül való, minthogy a kevés birtoku „román” a jelen adóztatás mellett kéntelen léven vagy egész örökséget, vagy pedig annak nagyobb részét elidegeníteni, ezáltal csökkenvén a census, az ország és megye dolgaiban részt nem vehet, ezen állítástomat a következők példái eléggé bizonyítják. Mocs helységében 65 egyén szabadult fel, és ma a 65-ből csak 50-nek van földje, de ezek sem bírnak annyit a mennyivel felszabadultak; mert a 65-ből 15 eladta az örökséget egészen, a más 50 pediglen, egy kettőt kivéve 3—5 holdat; ez történt 12 év alatt, de mi fog történni csak 36 év alatt? és ezen ne is ittődjek meg igen t. B. ur! mert ez másként nem lehet, egész Erdély tiszta jóvelme 13,360,000 frt, a minden névvel nevezendő adók ezen összeget sokkal felülhaladják. Ön azt fogja kérdezni, ha ez így van, honnan veszik az adózók a pénzt? ezt is megmondom. A volt földesurak eddigéig kaptak 30,000,000 frt kárpótlást, s annak nagyobb része az országban maradt, minthogy mindenki a felszabadultaktól résztört földet, résztört a jószáguk beruházására marhákat vásároltak, hanem hogy mi lesz ezután? e már más kérdés, ezt megfogjuk látni ha a jelenlegi adóztatás még 3 évig fennmarad, mert ez idő után nem lesz mivel megmivel földünket, a marhák árából az adót kelleitven fizetni, a marhák elidegenítése után következik a földnek nagyobb mértékben eladása, de ki lesz a vevő? nemde az új emancipatio nyomán a Galiciából minden órán várandó zsidók? Hanem tovább. Ha nem esküszik meg a katonaság az alkotmányra, ok nélkül minden engedelme, ok nélkül minden kötvény, mert ezek csak addig tartanak, míg előáll egy Bach-féle miniszter, a ki azt mondja: „das ist ein erobertes Land” és a katonasággal mindent kicsikar a kezünkből. Ez történt dolog, következésképpen szükségtelen a Leopoldi diplomában kikötött jogok nyírálását a Trip. I. r. 9. t. 1. §-sa lábbaltapodását félemlíteni — sed pro memoria. Hasonlítsa ön össze a Leop. dipl. 12-dik pontjában kikötött adómnysisegét a jelenlegi adóval és azt fogja mondani: a mezősegi román bizony igazat mond, és már csak azért is szükség 1848-hoz ragaszkodni. De ön meggyőződhetett arról is, hogy én az irt cikkekben előhozva a municipális törvényeket, nemzetiségünket, nyelvünket és vallásunkat biztosítva láttam, mert hiszem, hogy azok, kik ezen törvényeket alkották, megvoltak arról győződve, hogy a románok csak ezen az úton fejlődve lehetnek hasznukra magoknak és magyar testvéreiknek. De e részben én nyugodt is vagyok tökéletesen, mert éppen e tekintetben tett tapasztalataim nyomán még azt is alig bihetem, hogy valakinek csak eszébe is jusszon egy nemzetből elvenni akarni azt, a mi annak legszentebb. De a mellett biztosítunkat képezik ama nagyszámú magyarok szavai, a kik e tárgyban nemesen nyilatkoznak. A mi az országgyűlési nyelvet illeti, higgye el nekem, hogy lehetlenség egyből többnek lenni; mert akkor a pesti gyűlésen 7 és ha önnek inkább tetszik az erdélyi gyűlésen 4 nyelven kellene beszélni, miután a 4 ürmény követet se lehetne rászorítani, hogy ne ürményül beszéljenek. Ön meggyőződhetett arról is, hogy én 1848-hoz azért is ragaszkodom, mert biztosítja Erdély külön szokásait, következésképpen a midőn én a dipl. Leop. 5. pontjában*, az 1791-ki országgyűlés XV. cikkében ezen szót: et romanis tétetni, a Trip. I. r. 9. t. 1. §-sát** a románokra is kiterjesztetni kívántam, oly jogokat óhajtottam a románoknak, a miknél szebbekkel az angolországi szabad polgár sem dicsékeztethet. S hogy ezen jogok garantirozva legyenek, nemde főkívánságom volt, hogy a választási törvény Erdélyre nézve is a magyarországi V. t.-cz. legyen, a melynél én szabadabbat nem ismerek. Nemde azt kívántam, hogy a románok a hivatalokban képességük szerint legyenek képviselve. Nemde a megyei rendszer mellett küzdöttem, ebben léven letéve a municipium biztosítékát.

Ezekből átláthatja, hogy én a szabadelvű aristocratákkal és demokratákkal kívánom az „uniót”, miután ezek egyet akarnak, és ezek akarják s fogják tisztelni a más nemzetiségek jogait, mert csak így követik Szent István király akaratját, a ki meghagyta, hogy a magyarok az idegen nemzetiségek jogait tiszteljék: „quoniam regnum unius linguae est imbecille.”

Hanem azon conservatív aristocratákkal, kik 1849-ben a muszkákat behozták, ha csakugyan a magyarok között olyanok is léteznek, a mit én nem hiszek, csak azon románok kívánhatják az uniót, kiknek sem pénz, sem hadiügy nem kell, és a kik a lefolyt 12 évet a polgári szabadság mintaképeül állítják elő, a kiktől az „A. Aug. Zeit.” azt írja,

hogy a Gesamtmonarchia előharcosai, a kik ugyhiszem, hogy nagyon kevesen vannak, mert ezek közé csak azok számlálhatók, a kik valahányszor a nemzetiség palástja alatt szót emeltek, eltévesztve szent céljokat, mindig az absolutismus vak eszközeivé törpültek.

Melyikünknek lesz igaza, az idő meg fogja mutatni, annyi bizonyos, hogy én meggyőződésemet követem s abban a reményben élek, miszerint a románokat a 848-diki törvények igazsága alkalmazása fogja boldogítani, és ha csalódnám reményemben, a csalódást nem a törvények, hanem azok rossz alkalmazása fogja előidézni. Annakokáért t. B. ur! nem a 848-ki törvények, hanem azoknak igazságtalan alkalmazása ellen kell a maga idejében szót emelni, és akkor ön is a szabadelvű aristocratákkal és demokratákkal egy zászló alatt, a melyen ezen szavak lesznek feljegyezve: „a haza és népek boldogságáért” fog küzdeni. Egy mezősegi román.

A fejevári értekezlet II. ülése, febr. 12. (Folytatása). — Stebriger (Németül). Tisztelt gyűlést! Sajnálatom kell kifejeznem a felett, hogy a magyar nyelvet annyira nem bírom, hogy abban fejlezhessen ki gondolataimat, tehát anyanyelvemet nagyon kénytelen használni. Ha nem is érttem minden szót, a mely a gyűlésben kimondott, annyit mégis megértettem, hogy az 1848-ki országgyűlési törvények jogereje felett, pro et contra sok beszéd történt. A mi engem illet, én nem akarok ezen törvények fejtegetésébe bocsátkozni, mellőzni akarom, hogy azok törvényesültek legyenek megvitatta, meghatározva és legfőbb helyen szentesítve, tehát minden ellenvetés felett állanak; arról sem akarok itt emlékezni, hogy az erdélyi rendeknek azonnali követkeltése által a pesti országgyűlésre, az 1848-diki törvény tetleg jogerőnyire vált; hanem szabadságot vesznek magamnak csak azt az alternatívát állítani fel: hogy ezen törvény vagy jogerőjének, vagy pedig eltöröltnek tekintendő, tertium non datur. Az első esetben egy erdélyi országgyűlés nem csak fölösleges, sőt nyilván törvényellenes volna; a második esetben, ha t. i. az 1848-diki törvények mint érvénytelenek tekintődnek, akkor az erdélyi országgyűlés szükséges, hanem akkor a mi román testvéreink által azon okból kizárandók volnának, mert a törvények érvénytelensége által az ő emancipatiojuk is vissza lenne vonva. És mi ebből a dilemmából, a melyet senki sem óhajthat, csak úgy tudnánk kibontakozni, ha követeiket önkénytelenül elfogadjuk. Ez által azonban a törvényes tét hagynók el s magunkat végtelen zavarokba keverők, a melyek igen könnyen visszaidézhetnék az absolutismus rendszerét. A mi az én nemzetem annyira féltett önállóságát illeti, igaz, hogy a mi ősi, nekünk mindenek felett becses intézményeink az 1848-ki törvények által sehol sincsenek ugyan megtámadva, de védelmükön sincs azokban szó, mert azon czikk, a melyet tegnap a gyűlésnek egy nagyon tisztelt tagja a mi megnyugtatónkra fölolvastott, meg kell vallanom, engem legkevésbé sem nyugtatott meg és nem elégitett ki. Hanem e részben megnyugtatót engem azon körülmény, hogy a nemes magyar nemzet ugyanazon önállóságot igényli vármegyéinek, tehát a mi önállóság utáni igyekeztünket nem gátolhatja. Ebben a részben a magyar nemzet sokkal nagylelkűbb. A miért is én, e nagylelkűségben bizva, a pesti országgyűlés mellett nyilatkozom, és megvagyok győződve, hogy szász testvéreim legnagyobb része e hazában nyilatkozattal egyetért.

Aldulán. Miután nemzetem részéről megbízatásom nincsen, nézetemet csakis saját nevenem fogom kifejezni, de mindazonáltal, miután én meghívó decretumomnál fogva határozottan mint a román nemzet közli bizalmi férfi vagyok meghíva, szintén kötelesemnek tartom, a román nemzetem közt mutatkozott kívánságokat, a mennyiben azok tudomásomra juthattak, saját véleményezésemnek kiindulási pontjává tenni. Erdélyi püspök Haynald Lajos ur ő nmeltóságának a tegnapi gyűlésen nagy bölcseséggel és alaposággal előadott indítványa, mely több igen érdemes részről pártolásra talált, ha jól megértettem, oda megy ki, hogy mi utalnék ő felségét az erdélyi 1848-ki választó törvényre. Az én szerény nézetem az, hogy a tisztelt conferentia azt nem pártolhatja, mert e törvény a végett hozott, hogy szerinte Erdély a magyarországi országgyűlésre válaszson és küldjön követeket. E törvényekkel Erdélynek Magyarországgal egyesülési kérdése oly szoros kapcsolatban áll, hogy azt külön elválasztani nem lehet, az utóbbinak tárgyalására pedig a t. conferentia nézetem szerint nem illetékes. Habár tény is az, miszerint a magyarországi 1847-beli VII. és az erdélyi 1848-beli I. törvények által ezen két ország egyesülése kimondott, és e törvényekkel a törvényes fejedelmek által sanctioniroztattak is, sőt annyiban még fogantatba is vették, a mennyiben Erdély a maga követit a magyar országgyűlésre küldte; habár egyfelől nem tagadhajni, hogy az alkotmányos uton keletkezett törvények megtartása és megtartatása a legfőbb végrehajtó hatalom, a fejedelmek egyik legszentebb kötelessége, — de másfelől nem tagadhajni azt is, hogy azt megbírálni, mennyiben törvényesek és revigorálthatók-e a nevezett törvények egy 12 évi hatályosulat után, erre nézve, nézetem szerint a t. conferentia nem illetékes. A t. conferentia működése terét egyedül azon legfőbb királyi leirat képezi, mely a m. évi okt. 20-án, illetőleg dec. 21-én keletkezett. Már pedig ezen legfőbb leiratnál fogva Erdélynek külön törvényhozás tartatott fenn, és határozottan reodeltetett, hogy Erdélynek törvényhozási képviselőisége szervezése végett egy ideiglenes törvényjavaslat tétessék ő felségének. Meghívásunk kétségen kívül ezen leiraton alapszik. Ha mi azt fogadtuk, per consensum el kell fogadnunk annak egyes rendeleteit is. Ennekfogva csekélységem nézete az, hogy a t. conferentia bocsátkozzék egy választási ideiglenes törvények részletes tárgyalásába. Ha ezen véleményezésem conclusumává vált, bátor lesznek részletes indítványt tenni. A mi mitgos Schmidt ur részletes javaslatát illeti, választási programját oly helyesen és alaposan proponálta, hogy nekem nem marad egyéb hátra, mint ezen egy tekintetben a mitgos Véér Farkas ur megjegyzéseit feltétlenül pártolni.

Nagy József: Felsőházados politikai életének tapaszt.

talata, miszerint a státust a törvény tartja fenn; ragaszkodott a törvényhez még akkor is, midőn üldözték érette, anynyal erősebben ragaszkodik most, és pártolja Haynald és gr. T. véleményét.

B. Kemény István: Miután a szőnyegben lévő tárgy felett két nap óta folynak a viták, szőlo alig hiszi, hogy valamely új erősséget tudna felhozni; egyszersmind engedve elnök ő nmaga figyelmeztetésének, egyszersmind ragaszkodik rom. kath. püspök ő excaja ékesenszólás és honszeretetben gazdag nyilatkozatához, de nem tartóztatja vissza magát, hogy Schmidt K. urnak ismeretes nyilatkozatára egy pár észrevételt ne tegyen. Vannak emberek — mond a szónok, — kik, midőn tőlők a hon annyi sebei meztelensége fedezésére egy pár krajczárt kérünk, azzal szoktak fizetni, hogy e hazáért készek kiontani véreket; de drága éltők lámpája kioltására semmi szükség sem léven, szépen életben s a pénz zsebökben marad. Schmidt ur is ezen utat követi, ugyanis szüntelen azt mondja, szent előtte az alkotmány, minden szavát az alkotmányra basirozza; de aztán ugy aplicálja, hogy abból az országnak végveszedelme, nem kevesebb mint anarchia következne; s egyebet mellőzve és az 1847-diki törvényeket követve, a román nemzet 1848-ig alkotmányos joggal nem bír része kizáratnak az országgyűlésről.

Kálnoki Pál, Nagy Elek, Szoboszlai csatlakoznak Haynald püspök és gr. Teleki D. véleményéhez.

Szentkirályi. Ugyátszik két vélemény fejlődött: ajánlani ő felségének a törvény megtartását, vagy attól eltérve az experimentálásra octroyozott; csatlakozik Haynald ő excajához.

L. Brán. Mint az előtte szőlo, ragaszkodik a diplomához; ő felsége, midőn azt mondja, hogy térjünk vissza az alkotmányos életre, kimutatta egyszersmind az utat is, melyen történjék ez. Teljes szívvél és lélekkel ragaszkodik Haynald ő excaja véleményéhez; de mert azzal, ha az 1848-diki választási törvényt elfogadná, ő felsége kívánságát sértené meg; mert azon törvény azon egyetlen esetre hozott; mert nem is alkalmazható már a census miatt sem; s végre, mert azon törvény elfogadása kapcsolatban van az unió kérdésével, az unió pedig akár hozott 1848-ban, akár nem, ma már tényleg nem létezik — kénytelen csatlakozni érsek Sulutz ő excaja véleményéhez, mint mely egyszersmind nemzetének nézeteit kíséri; csakis azon óhaját csatolja még hozzá, hogy — miután ő nem kívánja az egyenlőséget ugy létesíteni, hogy elvegye attól a jogot, ki régebb jogosítva volt, — maradjanak minden régebbi jurisdictiók azon jogukban, melyben valának, de Beszterce és Brassó küldjenek 4—4, a végrehajtó pedig egyenként 2—2 követet. Végül azzal zárja be beszédét, miként az unió ellen senki sem szólhat, csakhogy egy erdélyi országgyűlésen a nemzetek viszonyai kiegyenlítettessenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A mint értesülünk b. Kemény Ferencz ur ő nmaga holnap induland városunkból Bécsbe. Segitse Isten, hogy hazánk sorsára nézve üdvös legyen fáradozása.

— Következő nekrológot tettük: Az 1848-dik évben, dicsőn esetét honvédek ért folyó év február 27-én mint a kápolnai csatának évforduló napján d. e. 10 órakor az egrí főgyűlésben gyász isteni tisztelet fog tartatni; melyre e honnak minden polgára tiszteltelt meg hivatik. Eger, 1861. évi február 11-én. — A hevesmegyei honvédségülő egylet.

— Marosvásárhelyről írják nekünk febr. 15-kén: A m. vásárhelyi jótékony nőgyűlet által febr. 6-án rendezett bál a város és vidéki közönség részvete által oly szép eredményt mutatott fel, melyen ily szent ügy csak várható. Ugyanis a bál tiszta jövedelme: 349 ft 83 kr uj pénzben annak ellenére, hogy a költség 135 ft és 97 krra ment. Nevelte a költségeket a bálterem díjja 50 uj ft és zene 44 forintig. A világítás költségeit a kereskedők állták ki most is mint minden közeli bálók alkalmával tenni szokták. A bálterem igen jóízű volt rendezve, mi sok fáradságot s utána való járást kívánt, miert a nőgyűlet választmánya által felkért bálgazdának, Reich Károly urnak az ügy nevében elismerést és köszönetet mondunk. A tiszta jövedelmhez van számítva 5 darab es. arany is, melyet herczeg Sturza adott a nekie küldött két jegyért, s mely összeget a nőgyűlet választmánya a jövedelmi jegyzőkönyvben a herczeg nevére a tőkehez rendelte tétetni. A nőgyűlet állásáról egy részletes tudósítást máskorrra hagy a r. l.

— Az olvasó iparegylet által rendezett bál jövedelme 144 forint.

— Sz. Keresztúrról febr. 22-ről írják nekünk: Legörvendesebb jelenségek egyike, mikor a szétépett nemzetiségek az önként ébrült szeretetben testvér jobbot szorítanak. Ily román testvéreinkkel egyesülésre fontosnap volt e hó 21-ke, mikor gr. Haller József ő nmagának a segesvári román elemi tanoda fölállítására tett áldozatkészségét megköszönendő, a román nemzet egyik legbefolyásosabb egyéne, a legnagyobb román egyházkör esperese t. Bó J Zakaria egyházkörének érdemesebb papjává s pár tanárral a gróf urnál tiszteltelt, ezáltal kimutatandó, hogy ők és nemzetük értelmesebb része nem osztozik a magyarok jog- és törvényesül törökvelei ellen szító véleményekben, s törökvelek összeforrasztani a szent lánczot, mit sőtét célokra koholt félreértés eltépett, a magyart érte akarnak a magyarokkal s más népfajokkal együtt tartani s a törvényes király védpaisza alatt mint Magyarország hű polgárai nemzettestvérek élni — mint olyanok, kiknek fáj, hogy együtt lakva szétzaggatva ellenségek legyenek: Samaritanok voltak a magyarok — szólott az értelmes egyházfőnk — az idegen vért, kinjaiban fétengőt nem hagyátok, nem hagyjátok el! A román atyafiak poharat emeltek az erdélyi kanczellária id. elnökeért. A nemes gróf gyönyörű beszédében éltette az alkotmányos uton népei javára őszintén törekvő királyt. Toasztokból a szász nép sem maradt ki. Jelen volt a környékből a történetesen itt időző birtokos, a helybeli tanári kar, lelkesek, a városi előjáróság és nagyszámú polgárság. A testvérisülés ünnepeit fák-

* E pontban az van, hogy a hivatalok bennszőlött hazafiakkal, u. m. magyarokkal, székelyekkel, szászokkal töltetnek be. Szerk.

** A nemesek azon jogáról szőlo, hogy azok perbeideztetlenségű s elítélhetlenségű le ne tartóztassanak. Szerk.

lyásmenet rekeszté be. A két népfaj többször egymás nemzeti dalát énekelte el. Minden előleges készület nélkül önként szívből jött az együttlét. A közös igények megvitatásával román atyáinkiai nemzetük közé azon biztos tudatot vitték el, hogy a magyar által kijelölt út egyedül visz népek boldogságához.

Székelly-Udvarhelyről írják nekünk február 10-ről: Nagyszerű testvéresülési alkalmat szolgáltatott tegnap a nemes szász és magyar nemzetnek a segesvári fiatalság és polgárság. Ugyanis febr. 9-én este végre táncvirgalmat rendezvén, erre a szomszéd Udvarhely- és Maros-széket, Küküllő- és Felső-Fejérmegyét is meghívták. Szász testvéreinknek ezen szívélves meghívására el is mentünk nagy számmal. Találkozási helyül, összeegyezőzés nélkül, a sokat szenvedett, lelkes hazafi gróf Haller Ferencnek fejéregyházi kastélyát választák. A honnan esti 8 óra után a nemes gróf vezérlete alatt kocson indultunk Segesvár felé. Fejéregyháza végén már meglepett a távolban világító tüztenger. Melyhez eljutva tudtuk meg, hogy a segesvári polgárság és fiatalság kocson temérdek fátylával élönke jöven, az égő fátylák serege okozta a távolból látott világozást. Ezek visszafordulván, beosztották fátylák szezkeiket a mieink közé, s így roppant hosszú sort képeztek a vendégeket és tisztelgőket vivő szekerek. Utunk tökéletes diadalmenet volt. Segesvár honmaradt polgárai mind vagy az utcson, vagy ablakaikban állottak. A bevonulás éljénzések közt történt. Végre eljutottunk a táncsterembe, hol azonnal a csárdához kezdtek deli székelly ifjaink. Menyire feledtetett a gázszos mulat annak látása, hogy mily édesen simulak a szász hölgyek ifjainkhoz; s a szász ifjak mellőken nemzeti kokárdával, hogyan jártak magyar tánczainkat!! De kebleinket legnagyobb örömmel töltötte el a táncsterem földalán a segesvári polgárság érzületét kifejező jelvény: Magyarország és Erdély ezimerei egymásra dölve s fölöttük két egymást szorító kéz. Lelkes főkösöntésekben sem volt hiány, melyeket gróf Bethlen Gábor kezdett, Baczoni Ádám és Zajzon Ferenc sz. udvarhelyi lelkészek, gr. Haller Ferenc, Teutsch és Szász segesvári polgárok, Sorsich m.-vásárhelyi ügyvéd-ség, most magyar, majd német nyelven mondtok, s melyekben az uniót, Segesvár polgárságát összesen, a báró Eötvöshezi föliratot aláírt segesvári 48 polgárt, a nemzetek egyenjóságát, testvériségét, az alkotmányosságot, a szász és magyar nemzetet, báró Kemény Ferenc és Mikó Imre önmagukat, Bethlen Gábor és Haller Ferenc grófokat el-tették. Táncszünet alatt a szász és székelly ifjak egymást felváltva daloltak német szabadságdalokat és „Szózat”-unkat. A segesvári év. és sz. udvarhelyi ref. tanodák ifjai az egész bál folyán igen jól fraternizáltak együtt, mintha az új nemzedék a legszívélyesebb frigyét kötötte volna egymással. A „Rákóczy induló” pedig este és reggel végig harsogott Segesvár utcáin. De nem mulaszthatjuk el megemliteni azon kedvetlenül észrevételünket is, hogy ezen testvéresülési ünnepélyből a segesvári papok, tanárok és magistratusbéliek merőben kivonták magukat. Annál inkább megérdemlik, hogy azt kiáltuk: éljenek Segesvár hazafias érzületű, terrorizálhatatlan polgárai!

r. l.

A rabszolgaság eltörlésén működő afrikai társulat pestmegyei első alispán Nyári Pált a főtitkár, Hipolit de st. Antoine által aláírt oklevélben tiszteletbeli elnökké választotta (M. O.)

Nyilatkozat. A „Bukuresti magyar Közlöny” t. cz. előzetőit sietek megnyugtati, hogy mindenkinek pénze egy a mint beküldötte, nálam letéve van és csak egyetlen egy parának elvezetéséről még csak szó sem lehet. A kaucezio 5000 lé, ezt még elő kell teremteni, fáradozunk is benne; de szomorít az, hogy lapunkat a bécsi postatariffába sehogysam vették be: pedig bizony mindent elpróbáltunk a mit csak lehetett. A stempli még mindig áll, az ezüst agioja 52. 50. A testvér magyarhonból alig van kétszáz előfizetőnk. Ebből szerkesztőt fizetni, nyomda és postaköltségeket fedezni még azon esetben is lehetetlen, ha a kauceziót eléte-remtjük, s ha Moldva romanai előfizetőink még annyira szaporodnának. *)

Koos Ferencz.

Közelebbi számunkban azon sajtóhiba csúszott be Jakab Bogdán beszédébe, hogy a magyarfajjal összeédesült örmény nép száma 1200 van téve 12,000 helyett.

POLITIKAI HIREK.

Cialdini tbk elküldte egyik hadsegédét az Abruzzokba azon meghagyással Mezzacapo tbk. részére, hogy ez tegye magát érintkezésbe Civitella del Tronto parancsnokával, értesítse őt Gaeta capitulációjáról és szólítsa fel ennek folytán a vár átadására. Hasonló felszólítás küldetett a messinai vár parancsnokához ia. Ha Fergolo tbk nem akarná feladni a várt, az ostrom azonnal megkezdődik és a vár mind a száraz, mind a tengeri részről egyszerre meg fog támadtatni.

Az „Unione” írja, hogy Bianchi Giovanni aláírást fog indítványozni egy vaskorona készíttetésére. Ezen koronával fognak aztán Victor Emanuelé a milanoi székes egyházban „Olaszország királyának” megkoronázni.

Velenczében beszéltek, hogy Cavour gróf ügynőket küldött oda, értesíteni a lakosságot arról, hogy egyelőre egészen szenvedőlegesen viselje magát és hagyjon fel minden merész vállalattal, mert Piemont még nem bir annyi erővel, hogy megmérkőzhessenek Ausztriával.

Szardínia mindent elkövet, hogy Oroszországot magának megnyerje; azt állítják, hogy késznek nyilatkozott Oroszországnak egy kikötött rendelkezése alá bocsátani.

A párisi kabinet — mint mondják — azt várja a turini parlamenttől, hogy ez Cavourt és Olaszország királyává kikiáltott Victor Emanuelét megint dictatori hatalommal ruházza fel és Cavourt képessé tegye az olasz mozgalmat saját tetszése szerint vezethetni. Ha Cavour a helyzet és a forradalom urává teheti magát, akkor egy ultimatumot fogna intézni a sz. atyához, mely ultimatumnak Franciaország az által adna nyomatékot, hogy katonáit Rómából Civita-Vecchiába vonná vissza. Ha pedig nem sikerülne Cavournak, Garibaldit, Mazzinist stb. ártalmatlanná tenni, akkor a francziák ott maradnak Rómában, nehogy a város ugyanazon kezekbe kerüljön, melyekből ők 1849-ben azt kiragadták. A franczia kormány egész bizonyosságot akar szerezni magának arról, hogy az ő katonáit csakugyan Cavour emberei váltják-e fel, nem pedig mazzinisták és Garibaldi legiói. Ha e bizonyosságot meg nem szerezheti magának, katonáit ott hagyja Rómában. Egy más versió szerint pedig a párisi udvar legközelebb körjegyzéket menesztend az európai hatalmakhoz, jelentve a császár szándékait a pápaság jövő alakzatára vonatkozólag. Ezen szándéklatok valóztatását congressus mondaná ki. Tehát ismét megpendített az európai areopag eszméje; a jelen constellatiók közt azonban még kevesebb kilátás van, mint valaha arra nézve, hogy létre jöjjön a congressus. Addig tehát igen bizonytalan ideig, a franczia csapatok megszállva tartják Rómát.

Páris, febr. 17-kén. A törvényhozó-testület bizottmányában jövő kedden kezdődnek meg a tanácskozmányok a válaszfelirat fölött. A bizottmány többsége Olaszország mellett, ha bár nem is föltétlenül a pápa ellen van. A kormány azonban biztos, hogy a pápai ügyet érdeklő részben, semmi őt kellemlenül érintő pont nem lesz. A felirat fogalmazója Granier de Cassagnac. Ezen ur a napokban a tuileriákban ebédelt.

Rómába érkezve 1 1/2 óráig tartó értekezlete volt II. Ferencz királynak Grammont herczeggel. Nem tudják, vajjon visszahagyja-e Ferencz király teljes magánvagyonát, mely mintegy 40,50 millióra rug.

A „Pays” tudni akarja, hogy az osztrák kormány elhatározta volna: Velenczének szabadulvú intézményeket adni, de emellett a legszilárdabban védeni mostani állását Olaszországban. Benedek tbk. e végett hivatott volna Bécsbe, s a legkiterjedtebb főlhatalmazásokkal tér vissza, hogy a körülményekhez képest teljhatalommal cselekedhessenek.

Normanby marquis mart. 1-jén akar a felsőban az olaszországi kékkönyvről szólani. Az angol parlament köszönetet szavazott a chinai expeditióban részt vett szárazseregnek és flottának. A beszédében, melyet ez alkalommal Palmerston tartott, kiváló meglepődést jelentette ki a fölött, hogy a szövetséges hadsereg az egész hadjárat alatt a legszebb összhangzásban működött. A parlament osztozott a miniszterelnöknek ez összhangzás fölötti örömeiben.

Bécs. A „Nürnb. Corresp.” írja: mint hire jár, Rechberg gróf valószínűleg nem sokára leteszi tárczáját. Utódául, az eddigi tárcza nélküli gr. Szécsent, vagy a londoni követ Apponyi grófot emlegetik. Mindkettő magyar mágnás, kiknek azonban csak akkor lehet kilátásuk a külügyek vezérletéhez, ha a kormány azon combinatioja, hogy Magyarország is résztvegyen az általános birodalmi tanácsban, keresztül megy.

Bécs, febr. 18. A „Köln. Ztg.”-nak írják: A berni osztrák követ jelentést tett, hogy Garibaldi csakugyan összehíja csapatait. Ugy biszik, hogy még most se mondott le Magyarországra fellázításáról, és valószínű, hogy a fiúmei ostromállapot is nem csupán az ottani népesség magatartása, hanem ezen esemény bekövetkezhete miatt is mondatott ki.

Brüsszelből írják: Itt is tevékenyen működnek Magyarország fellázításán. Vetter tábornok az 1848/9 magyar forradalom egyik kitűnő embere, tevékenyen toborz itt tiszteket egy idegen legio számára, melynek elemei Oláhországban már meg vannak. (?) A toborzó levelekben, melyek leginkább szolgált tisztekhez, kikben forradalmi szolgálathoz kellő hajlamot és ügyességet föltételeznek, intéztettek; az áll, hogy a legio fennállása az oláh kormány által, a zsold fizetése pedig Londonból van garantirozva. Kuza herczeg ugyan tagadja ezt, de Victor Emmanuel király is tagadta, hogy Garibaldi szabadcsapatait segíjezi.

Konstantinápoly, febr. 9. „Wanderer” írja: A porta újabb időkben kettős figyelmet fordított a magyar emigransok föllépésére, ezt nemcsak Ausztria és Oroszország, hanem még Angolország is pártolja. Menyiben igaz ez, azt nehéz volna angol okirattal bizonyítani be, de a porta még is határozottan akar föllépni, s még Karacsay grófot is, ki itt magánzóké él, s kit helytelenül

tartanak az itteni comité vezetőjének, egy más városba akarja internálni. Klapka tábornok elutazására vonatkozólag elfeledem megírni, hogy a tisztelt emigrans „Cydnus” földézetén, a császári Messagerie-k igazgatójától, és az első kapitányok által ünnepélyesen fogadtattott, és a számára fenntartott terembe vezeltetett. Ezen csak magas állású személyek iránt használni szokott kitüntetés bizonyos körökben nagy sensatiót csinált. Azt is akarják tudni, hogy a tábornoknak értekezlete volt ott Lavalette-vel. Kmetty tábornok, ismét teljes elbocsátatásáért folyamodott, és hogy a porta még mindig vonakodik, azt külföldi befolyásnak tulajdonítják.

Mint a „Preuss. Ztg.”-nak Bukurestből írják, — ott bizalmas körökben azt beszéltek, hogy f. hó 16 — 17-ke közti éjjel Konstantinápolyból egy oly tartalmu távirati sürgöny érkezett volna, miszerint Kuza fejedelemnek megengedettett volna, a moldvai s oláhországi két fejedelemség unióját, — mely eddig csupán csak personal-unio volt, — saját életidejének tartalmára real-unióvá átalakíthatni, — e szerint tehát mindkét ország számára egy miniszteriumot nevezni ki stb. — Hir szerint azonban a fejedelem azon igyekezkének, hogy ezen elvnek örökrei elismerését nyerhesse meg, — s azért ezen közlések még most titokban tartatnának. Ezzel összhangzólag az „Östr. Ztg.” levelezője is azt írja, mikép Konstantinápolyból távirati uton azon tudósítás érkezett, hogy a szultán legutóbbi fermánjában megerősít a két fejedelemségnek egy kamra s egy miniszterium alatti tényleges unióját, s hogy a legközelebbi napokban egy pasa fog oda megérkezni, az ez iránti nagyuri fermannal. Az oláhországi miniszterium s a kamarák közt már régóta létező viszály a legutóbbi ülésekben tetőpontjára hágott, s a kormány mind a kérdéses felirat, mind a krajovai vérengző események tárgyában teljes vereséget szenvedett, — különösen ez utóbbi ügyben, hol a miniszterium 18 szónyi kisebbségben maradt s formaszertint bizalmatlansági szavazatot kapott, — 11-én a kamarának egy küldöttsége átnyújt a fejedelemnek azon feliratot, melyben a nemzetnek a kormány elleni bizalmatlansága fejeztetett ki; s erre másnap a fejedelem a kamarát bezáratta s fölszaltatatta.

Ujabbak. — Nápoly, febr. 18. A szárd törvénykezés itt, ugy mint Északi Olaszországban, jul. 1-jével hozatik be. Gaetában a Nápolyban kihirdetett törvények hatályba lőnek léptetve. A helytartó, a kevesbbé compromittáltakat amnestiálta. Az 1818-i konkordátum megsemmisítettett; az egyházi törvényszék megszüntetett; a polgáriak s egyháziak közti perügyleteket az államtanács fogja elintézni. A szerzetes kolostorok csekély kivétellel megszüntetettnek; javaik az egyházl pénzár javára fognak igazgattatni. Gaeta feladatása által 11,000 ember 25 tábornokkal lön hadifogoly; az erődben jelentékeny mennyiségű hadikészlet, a közt 60,000 szuronyos fegyver találtatott.

Turin, febr. 19. A messinai fellegvár parancsnoka, Fergola tábornok, 24 órányi megmondolási időt kért, hogy a postagőzöst Gaeta átadásának hivatalos megerősítésével bevárja. Remény van ahhoz, hogy ennek megérkezése után a vár feladja magát.

Turin, febr. 20. Persano és Cialdini csapatokkal Messinába mentek. Mezzacapo Civitella del Tronto felé halad, mely megtámadatik, ha magát megadni vonakodnék.

A legujabb tudósítások az Abruzzókból megnyugtatóbbak. Cialdini tbk. gaetai herczeg cizmetkap. — Nápolyban Gaeta bukásának megünneplések a nép folyvást ezt kiáltotta: „Eljen Garibaldi!! mintha az olasz fegyverek minden egyes vívmányát csupán „Garibaldi” nevezettel kellene jelölni. Egy hires csillagász is a napokban egy új csillagot találván fel, ennek szintén „Garibaldi” nevet akar adni.

Róma, febr. 20. A nemzeti comité kiáltványokkal jelenti, hogy Victor Emanuel nem sokára a capitolumban fog Olaszország királyává kikiáltatni. A francziák 18-kán meggátolák a capitolum harangjainak meghuzását.

Turin, febr. 21. A miniszterium egy törvényjavaslatot terjesztett a senatus elé, melynél fogva a király „Olaszország király” címmel ruháztatnék fel; a javaslat általános tetszéssel lön fogadva. Az ostromló tüztelep Anconából megérkezett Civitella del Tronto elé, s holnap valószínűleg megkezdik a tüzelést. — A 21-ki „Opinione” megjegyzi: Politikai tekintetben csak akkor lehetne szó a Rómávali alkudozásról, ha a pápa világi hatalmáról lemondana.

A kölni lapnak írják Bécsből, hogy e napokban szárnyalt hir, mintha egész Magyarország ostromállapotba fogna helyeztetni, merőben alaptalan hir, annyival is inkább, mert már a horvát bán is oda utasítottott volna Bécsből, hogy a Fiume felett kihirdetett ostromállapotot is szüntesse meg, mikelyt csillapult kissé a lakosság közt az izgultság.

*) Kéretnek a t. sz. ezen nyilatkozat átvételére.

— A „Pr. Ztg“-nak Párisból febr. 18-ról írják: „Olaszágból ma egyebek közt ezt hallani: Klapka tbk. Turinban van, s bizonyossággal várja a magyarországi forradalmat. Azonban más magyar főnökökkel együtt ohajtja, hogy a forradalom kitörése még halasztassék el egy időre. Garibaldi oly kevéssé kötelezte magát térlenségre, hogy egyebek közt a következő levelet írta: „Elvonultságom Caprerában nem a nemzetiségek ügyével való felhagyás, melynek én egész életemet szenteltem. Minthogy Mieroslawsky tbk. iránt a legnagyobb bizalommal vagyok, ennél fogva mindenre nézve értekeztem vele, a mi a derék lengyelekre vonatkozik.“ — Turinban Fiume ostromállapotha helyezését, Ausztria komoly aggodalmainak csatlátlan jelöl, tekintették.

— A „Pl.“ levelezője szerint hg Kallimachi, bécsi török követ utóbbi időben többször értekezett Rechberggel, és kimerítő nyilatkozatot tett azon rendszabályok felől, melyeket a porta, a nagyvezér által személyesen szerzett tapasztalatok nyomán, szláv tartományaiban alkalmazni szándékozik. Az osztrák kabinet a portának azon tanácsot adta, hogy lehetőleg siessen a dologgal.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE február 22-kén.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.10	77.6	Ausztr. államvaspálya	288.— 289.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.—	66. 0	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földtehermentesítések.				Pardubitzai vasut	105.50 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	66.—	66.50	Tisza vasut	147.— 147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	63.50	64.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.— 190.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.50	62.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50 169.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	109.— 111.—
Trieszti db.	100 ft pp.	114.—	116.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94.—	94.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.50	37.—	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	87.50	88.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	38.25	38.75	Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	125.75 125.95
Pálffy	40 ft pp.	36.25	36.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	126.75 127.—
Clary	40 ft pp.	34.—	34.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	126.— 126.25
Windischgrätz	20 ft pp.	20.—	20.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	110.70 110.75
Waldstein	20 ft pp.	26.50	27.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	146.50 147.75
Koglevich	10 ft pp.	14.75	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	59.40 59.50
Részvények.				Pénzszemek.	
Nemzeti bank ex div.)		735.—	738.—	Korona	20.60 —
Hitelintézet 200 ft		166.20	165.80	Császári arany	6.90 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 ft		577.—	579.—	Reczés arany	6.89 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		380.—	382.—	Napoleonster	12.02 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		180.—	190.—	Orosz imperiale	12.33 —
Budapesti lánczhíd 500 ft pp.		393.—	398.—	Ezüst	46.75 —
Éjszakai vasut		1908.30	1908.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.— —

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(60)
67 SZ. 1861.

Hirdetmény.

A Pest bel, Lipót és Ferencz vár. kiküld. bíróság részéről közhírre tételek, miszerint Lángh Ignác mint pesti nemz. kaszinó igazgatója és Grosz Mária mint lakosnő által 1860. évi oct. 25-én 20,154 sz. és folytatónál 1861. évi jan. 3-án 67. sz. a. e bíróságnál benyújtott kérvényük mely szerint 1849. év óta hiányolt Arseni György pesti születésű ifjú, volt Bocskay nevű önkéntes huszár Erdélyországi forradalmi csaták egyikében részvétele és elestében kimondása kérelmek—elfogadtatván, hiányolt Arseni György részére gondnokul pesti jogtudor Kocsis Ignác úr (2 sseren-csen utca 21 sz.) kineveztetik. Mihez képest Arseni György jelen hirdetvény által fölhívatik, hogy egy év lefolyása alatt a bíróság előtt vagy személyesen jelenjen meg, vagy életbe léte felől más módon ezen bíróságot, vagy gondnokát értesítse,—ellenkező esetben a bíróság a holtak nyilvánításához fog látni.

Pest, 1861 febr. 1-én

Pest bel, és Ferencz vár. kik. járásbírósból.

Országos törvényszéki tanácsos,
Stoffer.

(54)
Sz. 107 1861

Hirdetmény.

A székely udvarhelyi cs. k. urbéri törvényszék tudatja 1849 óta távollévő csik szti imrei Gál Ferencz czel, miszerint az ellene csik csatószege özvegy György Gábornő és György Gábor árvái által 1859-beli 112 számú hátra lévő urbéri szolgálatok satb. megfizetéséért indított urbéres keresetben, gondnokul e perben képviselőjeül Székely Udvarhelyen lakó t. Szolga Miklós ur neveztetett, és az ügy tárgyalása folyó év márczius hava 6-án délelőtti 9 órára tüzetelt ki. Gál Ferencz fölhívatik tehát, „vagy a nevezett gondnokot legcélszerűbb védelme iránt utasítani, vagy a nevezett határ időig más felhatalmazottat nevezni,“ magának tulajdonítván az ennek elmulasztása által következhető jogi hátrányokat.

A cs. k. urbéri törvényszék tanácsából

Székely Udvarhelyen, 1861 január 19-én.

NEM HIVATALOS.

(1143) 26/2 1861. |

Cs. kir. szabad. általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájaviz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főfőuraságok által tolette-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicsérgetés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerüzében ugyanazon ártért.

FOG-ÓLOM.

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát.

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerüzében. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Rusz, Wagner könyvtár. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvárosan: Specht, Leonhardt J., és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer, Saltzman, és Czanak J. urak.



(56)

Haszonbérbe adandó birtok.

A dézsi beszercei útvonalon az első től két, az utóbbtól egy posta állomásaira a Sajó terén Sonkerék helységében egy 300 cat. holdból álló tagosított—térhelyen lévő—birtok, kényelmes lak és gazdasági épületekkel a helységben egy jól el-látott vendégfogadóval, s itál árulhatási, limitatio szerént 24-ik majustól 25 ik septemberig, egész éven át pedig ó bor árulhatási joggal a Sajó vi-zén egy 4 kövű malommal akár öszvesen akár kü-mu háznál.

(2—3)

lön külön hat vagy több egymásután következ-ő évre a közelebbi Szt György naptól kezdve haszonbérbe kiadó. Értekezhetni helyt személyesen vagy bérmentes levelekben a somkeréki posta-hivatalnál.

(38)

(3—3)

Hid-kapun kívül a 38. számú telek, melyen vagyon 5 szoba, konyha, pincze és kamarák az 1861-ik év Sztgyörgy napjától kezdve haszn-bérbe kiadó. Értekezhetni hid-kapun kívül a 43-ik szá-mu háznál.

(42)

(5—5)

F. év márczius 2-kán lesz a a budai kölcsön-sorsjegyek ötödik húzása.

A sorsolási terve e 50.000 sorsjegyből álló vállalatnak 4. 679. 675 oszt. ért. forinttra van fektetve, s ez 40.000,—30.000,—20.000 frtból álló nyreményekre osztva, a mikből e húzásnál 200 darab huzatik ki.

Ezen sorsjegyek mindenike 40 frt. mérleges ért k után a legroszabb esetben is legalább 60,—70,—80 frtot kell hogy nyerjen.

Ilyen sorsjegyek kaphatók:

Kolozsvárt DIETRICH SÁMUEL kereskedésében.

(61)

26/2 1861.

(1—10)

Legújabb cs. k. szabad. készítményei a diszgyógyszerészetnek a pipereasztal számára.

NÖVÉNYI SZÁL-HAJKENŐCS.

Ezen, a vegyész kir. tanárának Berlinben Dr. LINDES-nek felhatalmazása mellett a leg-célzerűbb mű-vegytani eljárás szerint nagy-gonddal tisztán növényi vegyreszekből össze-összeállított szál-hajkenőcs igen jótékonyan hat a haj növése, miután azt hajlék kony-ságában fentartja s nem hagyja kiszáradni; e mellett a hajnak szép természetes fényt s nagyobb ruganyosságot kölcsönöz, mig másfelől egyszersmind a hajválasztékak a mega alakjában fentartására is külön-sen alkalmas.

A cs. k. szabad. növényi szál-hajkenőcs csak eredeti darabokban árultatik melyeknek letett jegyei zöld és arany bronzban vannak elkészítve.

Ára egy eredeti darabnak 50 kr. o. é.

A fentebbi szépségügyi szerek beltartalma — egy kis kísérlet elegendő arra nézve, hogy ezen közhasznú szereknek czélszerűsége-jelességéről mindenki meggyőződhessek. — Valódi minőségben kaphatók egyedül csak:

Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Büchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátszegben: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fehérvárt: Rusz János; Kőhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyen: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvárt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörrel Ad. G.; Szebenben: Zóhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepsiszentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyen: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredán: Gozsy A.; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff Gábor uraknál.

BALZSAMOS

OLAJ-SZAPPAN.

Ezen, a legújabb vegyészeti tapasztalatok szerint készített balzsamos olaj-szappan nem csak tisztító, hanem egyszersmind a pu has ágot és frisseséget is előmozdító tulajdon-ságai által megfelel mindazon kellekeknek melyek egy tökéletesen jó tolette- és egészségi szappantól megkivátnak, s ezért mint gyen-ge s egyuttal hathatós napi mozdó-szer még a leggyengédebb és legérzékenyebb nők és gyermekek bőrére nézve is biz-ton ajánlható.

A cs. kir. szabad. balzsamos olaj szappan csak fekete betűkkel nyomtatott fehér pakétskában árultatik, melynek elő részén e szavakat „Gesetzlich deponirt“ tartalmazó vörös nyomású bélyeg van.

Ára egy eredeti pakétácskának 35 kr. o. é.

A fentebbi szépségügyi szerek beltartalma — egy kis kísérlet elegendő arra nézve, hogy ezen közhasznú szereknek czélszerűsége-jelességéről mindenki meggyőződhessek. — Valódi minőségben kaphatók egyedül csak: